

Jongeren spreken zich uit over emancipatie en gezinsvorming

Strijd tussen de seksen?

Meisjes zijn geëmancipeerder dan jongens. Zij hebben vaker een voorkeur voor het delen van huishoudelijke taken dan jongens. Maar wensen en verwachtingen sporen vaak niet met de werkelijke taakverdeling in het huishouden.

Meisjes houden er meer geëmancipeerde opvattingen op na dan jongens. Bij jongens verschillen bovendien de meningen over emancipatie per leeftijdsgroep. De jongste groep jongens (van 13 tot 18 jaar) denkt nog minder geëmancipeerd dan de jongens in de oudere leeftijdsgroepen. Een dergelijk leeftijdseffect is bij de meisjes niet te bespeuren.

Onder de 13- tot 18-jarigen is achttien procent van de meisjes het helemaal niet eens met de stelling dat de vrouw geschikter is om kinderen op te voeden dan de man. Van de jongens is elf procent het niet met deze stelling eens. In diezelfde groep zijn één op de drie jongens en twee van de drie meisjes het helemaal niet eens met de stelling dat voor een vrouw een goede opleiding niet belangrijk zou zijn. En tweemaal zoveel meisjes als jongens kunnen zich absoluut niet vinden in de stelling dat je jongens vrijer kunt opvoeden dan meisjes. Zowel jongens als meisjes denken hetzelfde over een technische opleiding voor meisjes: zes van de tien jongens en zeven van de tien meisjes vinden dit voor een meisje heel gewoon.

De mate van emancipatie kan nogal verschillen en is afhankelijk van iemands persoonlijke omstandigheden. Uit het POLS-onderzoek komt naar voren dat WAO'ers en werkloze jongeren minder geëmancipeerd zijn dan werkende jongeren en vooral scholieren en studenten. Alleenstaanden zijn het meest geëmancipeerd, jonge ouders het minst. Meisjes die in een eenoudergezin opgroeien hebben meer geëmancipeerde opvattingen dan meisjes uit volledige gezinnen. Hoe hoger iemands opleidingsniveau hoe meer geëmancipeerd er gedacht wordt.

Twee kinderen

Vrijwel alle middelbare scholieren willen in de toekomst samenwonen of trouwen en ruim negen van de tien scholieren willen later één of meer kinderen. De meeste scholieren willen later twee kinderen. Het percentage dat geen kinderen wil is bij jongeren uit eenoudergezinnen iets hoger. Jongeren uit grote gezinnen willen later meer kinderen dan jongeren uit kleine gezinnen. Zo blijken jongeren geneigd het voorbeeld van hun eigen ouders te volgen. Marokkaanse en Antilliaanse jongens hebben relatief vaak de wens om drie of meer kinderen te krijgen. De Marokkaanse en Antilliaanse meisjes hebben minder behoefte aan een groot gezin.

Gezamenlijke taak

Jongens op de middelbare school hechten nog steeds aan de traditionele rolverdeling waarbij de man het geld verdient en de vrouw het huishouden doet en de kinderen verzorgt. Meisjes geven aan dat zij de taken liever eerlijker verdelen. Over de kinderopvoeding heerst wel consensus. De meeste middelbare scholieren beschouwen dat als een gezamenlijke taak. Bij koken en huishoudelijk werk lopen de wensen van jongens en meisjes behoorlijk uiteen. Ongeveer een kwart van de meisjes wenst het huishoudelijk werk zelf te doen, terwijl bijna de helft van de jongens wil dat hun partner daarvoor zorgt. Bij koken zien we een vergelijkbaar beeld. Alleen de Surinaamse jongens wensen relatief vaak gezamenlijk de maaltijd te verzorgen. Zij sluiten daarmee het meest aan bij de wensen van de meisjes.

Een en twee inkomens

Als het gaat om wie het inkomen verdient, blijkt dat er nogal wat verschillen zijn tussen meisjes met een verschillende etnische achtergrond. Iets meer dan een kwart van de Nederlandse en Turkse meisjes geeft er de voorkeur aan dat hun partner het geld verdient. Surinaamse, Antilliaanse en Marokkaanse meisjes willen juist de betaalde arbeid vooral met hun partner delen. Daarnaast hebben meisjes uit een eenoudergezin minder vaak dan meisjes uit een volledig gezin de wens dat hun partner het geld verdient.

Jongens willen meer uren werken dan meisjes en ze wensen voor hun partner vaker een baan van minder dan 30 uur. Deze werkverdeling komt niet geheel tegemoet aan de wensen van de meisjes, die zelf vaker een baan van 30 uur of meer wensen en voor wie het niet vanzelfsprekend is dat hun partner een voltijdbaan heeft.

Wens en werkelijkheid

De taakverdeling tussen mannen en vrouwen komt in de praktijk niet helemaal overeen met de gewenste situatie. Dit is niet zo verwonderlijk. Op jonge leeftijd laten jongens en meisjes immers al zien dat zij uiteenlopende ideeën over de taakverdeling hebben. Vrouwen met kinderen en een partner vinden dat zij vaker de hoofdverantwoordelijke zijn voor het opvoeden van de kinderen, het huishoudelijk werk en het eten koken dan zij zouden wensen. Bij mannen is het omgekeerde aan de hand: zij zouden meer betrokken willen zijn bij huishoudelijke aangelegenheden dan in de praktijk het geval is.

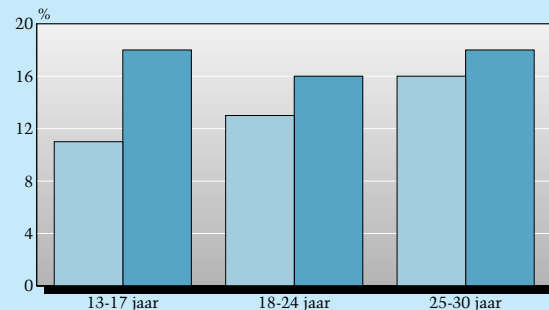
Zodra er kinderen zijn, wordt het gezinsinkomen vaker verdiend door de man. Zowel vrouwen als mannen geven aan dat dit voor hen niet de gewenste situatie is. Bij samenwonenden

zonder kinderen blijkt het geld verdienen eerlijker verdeeld. Het feit dat de praktijk afwijkt van de ideale situatie blijkt geen obstakel: de tevredenheid over de partner of over het gezin is bij mannen en vrouwen even groot.

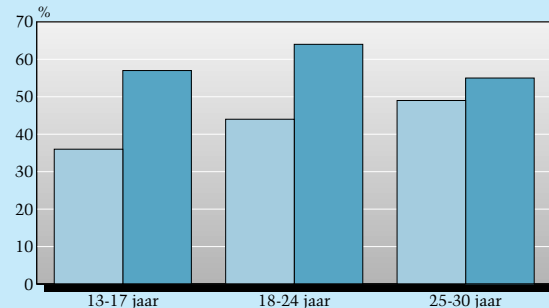
Anne Katrien Amse en Christine Jol

Helemaal niet eens met de stelling dat ...

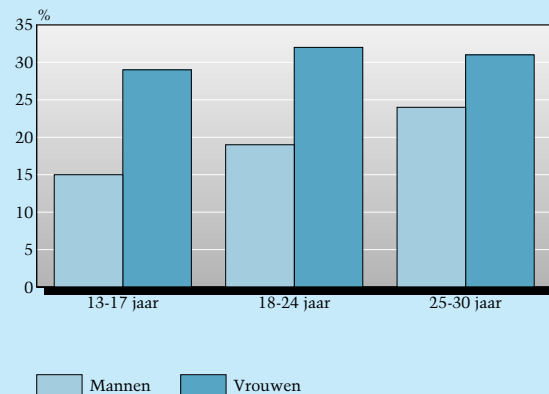
de vrouw geschikt is om kinderen op te voeden

voor meisjes een goede schoolopleiding niet belangrijk is

jongens vrijer kunnen worden opgevoed

Verwachtingen over gezinsvorming

Het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) vraagt elke twee jaar in het Nationaal Scholierenonderzoek naar de verwachtingen van middelbare scholieren op het gebied van gezinsvorming, werk en de taakverdeling in het huishouden. Het CBS heeft in het Permanent Onderzoek Leefsituatie eveneens enkele vragen over emancipatie opgenomen. Anders dan het Nibud ondervraagt het CBS niet alleen middelbare scholieren, maar (een steekproef uit) alle jongeren van 13 tot 30 jaar. De mate van emancipatie wordt bepaald door de antwoorden op een viertal stellingen eenvoudig bij elkaar op te tellen. Het gaat om de volgende vier stellingen: 1. de vrouw is geschikt om kleine kinderen op te voeden dan de man; 2. voor een meisje is het niet zo belangrijk als voor een jongen om een goede schoolopleiding te krijgen; 3. jongens kun je in het algemeen vrijer opvoeden dan meisjes; 4. ik vind het heel gewoon als een meisje naar een technische school wil.